

ПЕРЕЛІК

орієнтовних питань,

**які можуть бути поставлені на вирішення експертів відповідно мети
призначення судово-медичних експертиз
у структурні підрозділи відділу судово-медичної лабораторії
ДСУ «Дніпропетровське обласне бюро судово-медичної експертизи»**

I. Відділення судово-біологічних експертиз та досліджень

1. Дослідження слідів біологічного походження на знаряддях спричинення тілесних ушкоджень та піднігтьовому вмісті:

1. Чи є кров, клітини, мікрочастки тканин людини на (в) _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений)?

2. Якщо так, то яка їх групова та статева приналежність?

3. Чи можливе походження виявлених слідів від потерпілого _____ (вказати П.І.Б.) або від підозрюваного _____ (вказати П.І.Б.)?

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові зазначених осіб до відділення судово - медичної імунології.

2. Дослідження слідів виділень у випадках статевих злочинів:

A. Чи є сліди піхвового епітелію (слини) потерпілої _____ (вказати П.І.Б.) на _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений)?

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразок крові потерпілої до відділення судово - медичної імунології.

3. Дослідження слідів виділень в інших випадках (крім недопалків цигарок):

1. Чи є сліди слини на _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений)?

2. Якщо так, то яка її групова та статева приналежність?

3. Чи можливе походження виявлених слідів від потерпілого _____ (вказати П.І.Б.) або від підозрюваного _____ (вказати П.І.Б.)?

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові зазначених осіб.

4. Дослідження слідів слини на недопалках цигарок:

1. Яка групова та статева приналежність слини на недопалках цигарок?

2. Чи можливе походження виявлених слідів від потерпілого _____ (вказати П.І.Б.) або від підозрюваного _____ (вказати П.І.Б.)?

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові зазначених осіб.

5. Дослідження контактних слідів:

1. Чи є клітини з ядрами на _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений)?

6. Дослідження зразка крові:

1. *Яка групова приналежність крові _____ (вказати П.І.Б.)?*

7. Дослідження слідів крові на речових доказах:

7.1. *Чи є на наданому на дослідження _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений) кров людини?*

7.2. *Якщо так, то яка її групова приналежність?*

7.3. *Чи можуть вказані сліди походити від _____ (вказати П.І.Б. осіб, що проходять по справі)?*

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові зазначених осіб.

8. Дослідження слідів виділень на речових доказах:

8.1. *Чи є на наданому на дослідження _____ (вказати предмет дослідження, (де) у кого вилучений) слина / сперма / потожирові накладення?*

8.2. *Якщо так, то яка її групова приналежність?*

8.3. *Чи можуть вказані сліди походити від _____ (вказати П.І.Б. осіб, що проходять по справі)?*

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові зазначених осіб.

9. Дослідження волосся:

- *Чи є надані на дослідження об'єкти волоссям людини?*

- *Якщо так, то яке їх регіональне походження?*

- *Який механізм відділення волосся, наданого на дослідження?*

- *Яка групова приналежність волосся, наданого на дослідження?*

- *Чи може вказане волосся походити від _____ (вказати П.І.Б. осіб, що проходять по справі)?*

Для проведення цієї експертизи обов'язково необхідно надати зразки крові (зразки волосся з 5-ти ділянок голови при необхідності) зазначених осіб.

10. При необхідності ідентифікувати належність біологічних слідів на речових доказах певній особі:

10.1. *Встановити генотип ... (вказати якого саме біологічного сліду: крові, слини, сперматозоїдів, клітин епітелію або контактних слідів тощо), виявленому на ... (вказати на яких речах).*

10.2. *Встановити генотип ... (вказати особу: потерпілий, підозрюваний тощо).*

10.3. *Чи збігається (або співпадає) генотип, встановлений в слідах ... (вказати яких саме) з генотипом ... (вказати порівнювану особу).*

Призначаючи таку молекулярно-генетичну експертизу, **обов'язково** взяти до уваги наступне:

- при дослідженні біологічних слідів, схожих на кров, слину, сперму, сечу спочатку необхідно провести імунологічне або цитологічне дослідження на їх наявність і виявлення білка людини (кров, слина, сеча), наявності сперматозоїдів в слідах сперми (обов'язково);

- при дослідженні контактних слідів (що залишились на речових доказах від злущеного епітелію шкіри, слизових) проводити попереднє цитологічне

дослідження на наявність епітеліальних клітин в прийнятній кількості (не поодинокі); в деяких випадках, а саме: при дослідженні особистих речей особи, при малій кількості досліджуваних об'єктів попереднє дослідження на наявність епітеліальних клітин можна не проводити.

- в разі отримання негативного результату цитологічного або імунологічного дослідження молекулярно-генетичну експертизу не призначати. При встановленні генотипу підозрюваних осіб, у постанові слідчого необхідно вказувати дату повідомлення про підозру.

11. При необхідності ідентифікувати невстановлену особу:

1. Встановити генотип невстановленої особи... (вказати акт і дату розтину).

Далі при припущенні хто може бути цією невстановленою особою, можна проводити непряму ідентифікацію – по кровним родичам: батьки (краще обидва), діти (краще з мамою дитини), або пряму ідентифікацію – по особистим речам припустимої особи.

При непрямій ідентифікації:

2. Встановити генотип ... (вказати прямих родичів особи: батьки, діти).

3. Чи може бути ... (вказати, який прямий родич (і) біологічним... (матір'ю, батьком, батьками, дитиною) невстановленої особи...

При прямій ідентифікації:

- Встановити генотип контактних слідів на ... (вказати особисту річ невстановленої особи).

4. Чи збігається (або співпадає) генотип, встановлений на ... (вказати особисту річ невстановленої особи) з генотипом ... (вказати невстановлену особу).

12. При встановленні генотипу безвісти зниклої особи за її особистими речами:

- Встановити генотип біологічних слідів на ... (вказати на якій особистій речі) зниклої(го) безвісти

13. При встановленні генотипу родичів безвісти зниклої особи:

- Встановити генотип.... (вказати прямого (их) родича (ів): матері, батька, дитини) зниклої (го) безвісти.....

II. Відділення судово-медичної криміналістики:

A. При проведенні експертизи кісткових залишків:

1. Чи належать кісткові рештки (фрагменти кісток) людині чи тварині?

2. Яка кількість трупів, яким належали знайдені кісткові рештки?

3. Яка стать, вік, зріст, давність поховання виявлених кісткових рештків (за необхідністю можливо додати питання про расову належність).

4. Чи є на кістках скелета які-небудь пошкодження, якщо так, то який механізм їх утворення, яким предметом вони спричинені?

5. Чи є на кістках скелета сліди перенесених захворювань, травм, хірургічних операцій?

Б. При пошкодженнях гострими знаряддями:

1. Чи є на представлених шматках шкіри, фрагментах кісток потерпілого пошкодження, їх характер, чим вони заподіяні: ріжучим, колючим, колюче-ріжучим, рубаним, пилячим? Визначити конструктивні властивості травмуючого предмету?

2. Чи заподіяні на вказаних шматках шкіри, фрагментах кісток пошкодження представленим на експертизу предметом (клинком представленого ножа і т.п.)?

В. При пошкодженнях тупими знаряддями.

1. Чи є на представлених шматках шкіри, фрагментах кісток потерпілого пошкодження, їх характер, чим вони заподіяні, конструктивні властивості травмуючого предмету?

2. Чи заподіяні на вказаних шматках шкіри, фрагментах кісток пошкодження представленим на експертизу предметом (молотком, прутом і т.п.)?

Г. При вогнепальних пошкодженнях.

1. Чи є на фрагментах трупа (склепіння черепу, кістках скелета, шматках шкіри та ін.) пошкодження, якщо так, то чи є вони вогнепальними?

2. Чи є пошкодження кульовим, дробовими або осколковими, чи заподіяні вони широтом, картечцю, осколками, атиповим снарядом?

3. Які вогнепальні пошкодження є вхідними, які вихідними?

4. Які метали входять у склад вогнепального пошкоджуючого снаряду?

5. Чи є на тілі потерпілого в області вогнепальних пошкоджень сліди близького пострілу?

6. Якими снарядами спричинені пошкодження на тілі потерпілого?

Д. Встановлення обставин справи по слідам крові.

1. Який характер та механізм утворення слідів крові (на одязі потерпілого, підозрюваного, на знаряддях травми)?

III. Відділення судово-медичної токсикології

1. Чи мається в доставленій крові (сечі) етиловий алкоголь? Якщо так, то який його ступінь тяжкості?

2. Чи маються в доставленій крові (сечі) наркотичні речовини (лікарські препарати)?

IV. Відділення судово-медичної гістології

Визначення патоморфологічних змін та/або відображення нормальної структури фрагментів тканин людини на гістологічному рівні з використанням світлової мікроскопії, відповідно вимог до проведення гістологічного дослідження в судово-медичній експертизі.